

Posudek rigorózní práce RNDr. a Mgr. Jany Moravcové

Virtuální světy – konstrukce minulosti jako hra Amatérský historický šerm

138 s. textu, poznámkový aparát, bibliografie, slovníček pojmů, textová a obrazová příloha, videonahrávka

Práce, kterou autorka předkládá vychází z její na výbornou obhájené práce diplomové, je však rozšířena a obohacena o další dokumentaci včetně zajímavé vidonahrávky. Téma je skutečně originální, v odborné literatuře prakticky nezachycené. V tomto smyslu se jedná o objevnou práci, analyzující specifický způsob trávení volného času (relativně) mladé generace.

Autorka zasazuje v interdisciplinárním pohledu tento specifický způsob aktivit do širokého společenského kontextu, upozorňuje na souvislosti s fantasy literaturou, počítačovými hrami a hrami na hrdiny v širším smyslu a samozřejmě vychází z vlastního dlouhodobého a opakovaného výzkumu, který prováděla takovým způsobem, aby pokryl pokud možno celé spektrum činností, které s amatérským historickým šermem souvisejí buď přímo nebo zprostředkovaně (historický tanec a hudba, living history, historická řemesla, případně i jiné typy „historických slavností“). Práce mapuje sledované aktivity od 50. let 20. století, kdy se historický šerm začal vydělovat z klasického sportovního šermu.

Z tohoto zarámování pak vystupuje sám historický šerm, analyzovaný jednak jako individuální aktivita šermíře, jednak jako společenský fenomén skupin historického šermu. Autorka správně upozorňuje, i když to příliš nezdůrazňuje, na cykličnost těchto činností v rámci roku, která je v jistém smyslu stabilizačním faktorem. Vrcholem letní sezóny je bitva, vrcholem zimní ples. Zároveň upozorňuje na propustnost jednotlivých šermířských skupin a relativně značnou migraci šermířů mezi nimi. Všimá si také dosti výrazné hierarchie, která se zde ustálila a která vyplývá z orientace na různá historická období a přirozeně se odráží ve výbavě, zbraních a kostýmech, v názorech a chování příslušníků skupin navzájem a také v terminologii.

V práci se objevuje i genderový aspekt, zajímavá kapitola Ženy a šerm, všímající si ženského prvku v těchto převážně mužských aktivitách a interpretující názory obou stran, šermířů i dívek, které se v různých rolích těchto činností účastní.

Je pochopitelné, že práce věnovaná zatím velmi málo odborně zkoumanému jevu musí především sumarizovat základní fakta. To se autorce bezesporu podařilo, čtenář si skutečně udělá dobrou představu o tom, co to (český) historický šerm je. Autorka ovšem své údaje dále analyzuje a hodnotí na základě sociologických, psychologických, částečně i „divadelních“ a dá se říci i folkloristických přístupů. Za velmi zajímavé považuji například její vysvětlení, proč šermíře nepovažuje za subkulturu. Práce je v nejlepším slova smyslu antropologická. Věnuje se symbolice, která se ve skupinách vytváří, všimá si specifického slovníku a mravního kodexu. Upozorňuje ovšem i na další doprovodné jevy, vnímané majoritní společností negativně, konzumaci drog a alkoholu. Právě toto, spolu s neobvyklým výstředním oblečením, šermíře společensky vyčleňuje a dehonestuje.

Práce je psána svěžím jazykem, kriticky, s rozumným nadhledem a pochopením. Autorka vzhledem k tomu, že se pohybovala v dosud prakticky nezmapované oblasti, odvedla výborný výkon a ráda doporučuji její práci k obhajobě.

Praha, 9. června 2007

Doc. Irena Štěpánová, CSc.
Ústav etnologie UKFF